

**Zakon o glavnem mestu Republike Slovenije /ZGMRS/  
(pristojnosti in naloge občine z uvodnimi pojasnili in komentarjem)**

UDK: 352(497.4) (094.5)

dr. Boštjan Brezovnik

**K a z a l o:**

1	Pregled pristojnosti in nalog občine po Zakonu o glavnem mestu Republike Slovenije /ZGMRS/ .....	1
1.1	Pravna podlaga .....	1
1.2	Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Zakonu o glavnem mestu Republike Slovenije /ZGMRS/ .....	1
1.4	Pristojnosti in naloge občinske uprave po Zakonu o glavnem mestu Republike Slovenije /ZGMRS/ .....	2
2	Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine s komentarjem .....	2
	Ključne besede .....	3
	Uporabljene kratice .....	3
	Literatura .....	4
	Viri .....	4

**1 Pregled pristojnosti in nalog občine po Zakonu o glavnem mestu Republike Slovenije /ZGMRS/**

**1.1 Pravna podlaga**

<b>tč.</b>	<b>predpisi, ki so podlaga za sprejem predpisa</b>	<b>določba</b>	<b>pojasnilo</b>
1	<b>Ustava Republike Slovenije</b> Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a	10. člen	1, 2

<b>tč.</b>	<b>predpis</b>	<b>določba</b>	<b>pojasnilo</b>
1.1	<b>Zakon o glavnem mestu Republike Slovenije /ZGMRS/</b> Uradni list RS, št. 22/04, 110/09 in 59/17		3

<b>tč.</b>	<b>podrejeni predpisi</b>	<b>določba</b>	<b>pojasnilo</b>
1.1.1	<b>Uredba o metodologiji za izračun deleža dohodnine, ki pripada Mestni občini Ljubljana<sup>1</sup></b> Uradni list RS, št. 1/18		7
1.1.2	<b>Uredba o načinu nakazovanja dohodnine po Zakonu o glavnem mestu Republike Slovenije</b> Uradni list RS, št. 14/10		7

**1.2 Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Zakonu o glavnem mestu Republike Slovenije /ZGMRS/**

<b>tč.</b>	<b>pristojnosti in naloge občinskega sveta</b>	<b>določba</b>	<b>pojasnilo</b>
1	V prostorskih aktih in razvojnih programih Mestna občina Ljubljana podrobneje določi prostorsko ureditev in investicijske projekte ter programe, pomembne za delovanje in razvoj glavnega mesta, delovanje in razvoj državnih organov ter tujih predstavništav.	1/4. člen	4

<sup>1</sup> Uredba o metodologiji za izračun deleža dohodnine, ki pripada Mestni občini Ljubljana se prvič uporabi za izračun deleža dohodnine, ki pripada MO Ljubljana za leto 2019.

- |   |   |         |   |
|---|---|---------|---|
| 2 | V načrtu razvojnih programov, ki je sestavni del proračuna, prikaže investicijske projekte in programe, ki se financirajo v skladu z dogovorom, sklenjenim med županom in predsednikom vlade. | 8. člen | 9 |
|---|---|---------|---|

tč.	pristojnosti in naloge župana	določba	pojasnilo
-----	-------------------------------	---------	-----------

- |   |   |                        |      |
|---|---|------------------------|------|
| 1 | Župan Mestne občine Ljubljana in predsednik Vlade RS podpišeta dogovor, ki ima pravno naravo pisma o nameri, s katerim se opredelijo nalog mestne občine in državnih organov pri izvajanju programov in nalog po ZGMRS v prihodnjih letih, določi terminski plan izvedbe dogovorjenih programov in nalog, ocenijo finančne in premoženjske posledice, določijo viri in pogoji financiranja ter uredijo druge medsebojne pravice in obveznosti | 2/5. člen<br>(9. člen) | 5, 6 |
| 2 | Župan Mestne občine Ljubljana sklene letne in večletne pogodbe z izvajalci za realizacijo pisma o nameri.   | 3/5. člen<br>(9. člen) | 5, 6 |
| 3 | Župan Mestne občine Ljubljana sklene s predstojnikom neposrednega uporabnika proračuna pogodbo o sofinanciranju.  | 6/5. člen              | 5, 6 |
| 4 | Župan Mestne občine Ljubljana sklene dogovor s predsednikom vlade o izvedbi nalog ob izrednih meddržavnih, protokolarnih in promocijskih dogodkih državnega pomena, ki niso opredeljeni v pismu o nameri.   | 7/5. člen              | 5, 6 |

#### 1.4 Pristojnosti in naloge občinske uprave po Zakonu o glavnem mestu Republike Slovenije /ZGMRS/

tč.	pristojnosti in naloge občinske uprave	določba	pojasnilo
-----	--	---------	-----------

- |   |   |         |   |
|---|---|---------|---|
| 1 | S pristojnimi organi državne uprave sodeluje v postopku odločanja o upravnih zadevah, ki se nanašajo na zagotavljanje nalog Mestne občine Ljubljana po ZGMRS. | 7. člen | 8 |
|---|---|---------|---|

#### 2 Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine s komentarjem

- Ustava RS** v 10. členu določa, da je glavno mesto Slovenije Ljubljana. Navedena določba ima, brez dodatne zakonodajne opredelitve samo deklaratoren značaj. Ničesar namreč ne pove, kaj naj bi določba normativno pomenila, kakšne naj bi bile njene pravne posledice tako za državo kot tudi za glavno mesto.
- Ker pa ima glavno mesto, v katerem so locirane državne institucije, ki predstavljajo najvišjo državno oblast in kjer za državo sprejemajo odločitve, ki so temelj za odločanje v vsem izvedbenem procesu vseh državnih organov na vseh stopnjah oblasti, izrazito funkcionalno poslovni značaj, med njim in državo nastaja cela vrsta najrazličnejših posebnih razmerij (Šturm et al, 2002: 158-159).
- Postopke in podlage za sodelovanje med državo oziroma njenimi organi in organi Mestne občine Ljubljana oziroma drugimi občinami, kadar gre za zagotavljanje pogojev za delovanje in razvoj državnih organov in organizacij ali tujih predstavništev določa **Zakon o glavnem mestu Republike Slovenije /ZGMRS/**.
- Temeljna podlaga za skladno zagotavljanje navedenih pogojev so prostorski akti in razvojni program države in občine. ZGMRS tako določa, da se v prostorskih aktih in razvojnih programih države in mestne občine podrobneje določi prostorska ureditev in investicijski projekti ter programi, pomembni za delovanje in razvoj glavnega mesta, delovanje in razvoj državnih organov, organizacij ali tujih predstavništev. Vlada in mestna občina imata pravico in dolžnost pozvati, vlada mesto občino, mestna občina pa vlado, vsakokrat, ko menita, da je potrebno sodelovanje pri pripravi in uskladitvi prostorskih aktov in razvojnih programov ter pri usklajenem izvajanju nalog po ZGMRS (4. člen ZGMRS).
- Predstavniki vlade in župan podpišeta dogovor, ki ima pravno naravo pisma o nameri, s katerim se opredelijo nalog mestne občine in državnih organov pri izvajanju programov in nalog po ZGMRSv prihodnjih letih, določi terminski plan izvedbe dogovorjenih programov in nalog, ocenijo finančne in premoženjske posledice, določijo viri in pogoji financiranja ter uredijo druge medsebojne pravice in obveznosti. Omenjeni dogovor morata vlada in župan upoštevati pri pripravi predloga državnega in občinskega proračuna. Za realizacijo dogovora pa se v skladu v proračunu zagotovljenimi sredstvi in z dovoljenim obsegom prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let sklepajo letne in

- večletne pogodbe z izvajalci. Omenjene pogodbe podpisujejo župan in predstojniki državnih organov, ki imajo za realizacijo nalog zagotovljena proračunska sredstva. Če je z navedenim dogovorom iz pristojnosti mestne občine določeno sofinanciranje iz državnega proračuna, se mestni občini dodelijo namenska sredstva na podlagi pogodbe o sofinanciranju,
- 6 ki jo z županom sklene predstojnik neposrednega uporabnika proračuna, ki je predlagal, da se program uvrsti v načrt razvojnih programov državnega proračuna. S pogodbo se določi nadzor namenske porabe sredstev ter pogoji in postopek povrnitve nenamensko porabljenih sredstev v državni proračun (5. člen ZGMRS).
  - 7 Za organizacijo in izvedbo izrednih meddržavnih, protokolarnih in promocijskih dogodkov državnega pomena, ki niso opredeljeni v pismu o nameri, predsednik vlade in župan skleneta dogovor, ki ima naravo pogodbe. V njem vlada in mestna občina določita tudi način izpolnitve nalog in obveznosti ter plačilo stroškov v primeru, ko eden izmed pogodbenih partnerjev ne izpolnjuje svojih nalog in obveznosti. Če pa vlada in mestna občina ne skleneta dogovora, lahko vlada odredi, da naloge iz pristojnosti mestne občine opravi državni organ v breme mestne občine. V primeru, da mestna občina zaradi ravnanja državnega organa utрпи škodo, je vlada dolžna mestni občini škodo povrniti (5. člen ZGMRS).
  - 8 Za zagotavljanje navedenih nalog, s katerimi se zagotavljajo pogoji za delovanje organov in organizacij ter predstavništev, državni organi in organi mestne občine sodelujejo zlasti na področju varstva okolja, urejanja in rabe okolja, javne varnosti, prometne varnosti in mestnega prometa, zagotavljanja gospodarskih in negospodarskih javnih služb in na drugih področjih, na katerih obstaja javni interes (6. člen ZGMRS). Za financiranje nalog (iz 3. in 6. člena ZGMRS), s katerimi mestna občina v skladu s svojimi pristojnostmi zagotavlja pogoje za delovanje državnih organov in organizacij ter predstavništev (iz 1. člena ZGMRS), pripada mestni občini za posamezno proračunsko leto delež dohodnine, kot ga določa ZGMRS. Delež dohodnine se izračuna na podlagi:
    - realiziranih tekočih odhodkov in tekočih transferov za vse občine, vse mestne občine in mestno občino, ki se upoštevajo za izračun povprečnine po zakonu, ki ureja financiranje občin, v preteklih štirih letih pred letom, v katerem se izračunava delež,
    - prihodkov za financiranje primerne porabe oziroma primerne obsega sredstev za financiranje primerne porabe, izračunanega po zakonu, ki ureja financiranje občin, ki pripadajo vsem mestnim občinam in mestni občini v preteklih štirih letih pred letom, v katerem se izračunava delež,
    - dohodnine, vplačane v preteklem letu, pred letom, v katerem se izračunava delež in
    - števila prebivalcev vseh občin, vseh mestnih občin in mestne občine.
 Metodologijo za izračun deleža dohodnine določi vlada z uredbo. Ne glede na navedeni izračun pripada mestni občini delež dohodnine, ki za posamezno proračunsko leto ne sme biti nižji od 0,60 % in ne višji od 0,80 % dohodnine. Če je izračunan delež dohodnine nižji od 0,60 %, se določi delež dohodnine v višini 0,60 %. Če je izračunan delež dohodnine višji od 0,80 %, se določi delež dohodnine v višini 0,80 %. Delež dohodnine izračuna ministrstvo, pristojno za finance, do 1. avgusta tekočega leta za naslednje proračunsko leto (6.a člen ZGMRS).
  - 9 Kot določa ZGMRS morajo pristojni državni organi, ki odločajo o upravnih zadevah, ki se nanašajo na zagotavljanje nalog mestne občine po ZGMRS, obvestiti mestno občino in jo pozvati naj sodeluje v postopku (9. člen ZGMRS). Investicijske projekte, ki se financirajo v skladu s sklenjenim pismom o nameri, je treba prikazati v načrtu razvojnih programov, ki je sestavni del državnega in občinskega proračuna (8. člen ZGMRS).
  - 10 Za zagotavljanje sodelovanja in urejanja medsebojnih pravic in obveznosti države in druge občine se smiselno uporabljajo tudi določbe ZGMRS, če gre za zagotovitev pogojev za delovanja državnega organa in organizacije ter predstavništva in izvedbo dogodka izrednega meddržavnega, protokolarnega in promocijskega državnega pomena na območju druge občine (9. člen ZGMRS).

### Ključne besede

Lokalna samouprava, občina, pristojnosti, občinski svet, župan, glavno mesto, vlada.

### Uporabljene kratice

Ustava RS - Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).

ZGMRS - Zakon o glavnem mestu Republike Slovenije /ZGMRS/ (Uradni list RS, št. 22/04, 110/09 in 59/17).

### **Literatura**

Šturm, Lovro et al. (2002) *Komentar Ustave Republike Slovenije* (Ljubljana: Fakulteta za podiplomske državne in evropske študije).

### **Viri**

#### **Ustava in zakoni**

Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).

Zakon o glavnem mestu Republike Slovenije /ZGMRS/ (Uradni list RS, št. 22/04, 110/09 in 59/17).

#### **Podzakonski akti**

Uredba o načinu nakazovanja dohodnine po Zakonu o glavnem mestu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 14/10).

Uredba o metodologiji za izračun deleža dohodnine, ki pripada Mestni občini Ljubljana (Uradni list RS, št. 1/18).